

POSTANOWIENIE

Dnia 4 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Janiszewska

w sprawie z wniosku A. L., A. L. i G. L.
przy uczestnictwie L. L.
o umieszczenie w szpitalu psychiatrycznym,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 4 lutego 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 22 października 2019 r., sygn. akt XI 1Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Uczestniczka L. L. wniosła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w K., oddalającego apelację skarżącej od postanowienia w przedmiocie potrzeby przyjęcia uczestniczki do szpitala psychiatrycznego, bez jej zgody.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna to nadzwyczajny środek zaskarżenia o celu przede wszystkim publicznoprawnym. Celem tym jest zapewnienie jednolitości orzecznictwa oraz spójności i prawidłowości wykładni prawa. Realizacji powyższej funkcji służy uregulowana w art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. instytucja przysądu. Stosownie do ww. przepisów Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni

przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Podejmowanie odrębnej decyzji w przedmiocie przyjęcia skargi do rozpoznania ma również na celu realizację zasady szybkości postępowania oraz pozwala zaakcentować wysoce sformalizowany charakter postępowania przed Sądem Najwyższym, o czym świadczą określone wymagania konstrukcyjne skargi kasacyjnej.

Jako przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa przywołanie tej przesłanki wymaga poprawnego zidentyfikowania problemu, w tym odniesienia go do konkretnych przepisów. Konieczne jest także przedstawienie argumentów prowadzących do rozbieżnych ocen danego zagadnienia (postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01). Podniesiony problem musi również charakteryzować się nowością; zagadnienie, które było już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, co do zasady traci ten walor (postanowienie Sądu Najwyższego z 19 marca 2012 r., II PK 294/11). Istotność problemu prawnego wyraża się natomiast w tym, że ma on znaczenie precedensowe dla rozstrzygania podobnych spraw lub rozwoju jurysprudencji (postanowienie Sądu Najwyższego z 23 marca 2012 r., I CSK 496/11).

Tylko we wskazanych wyżej okolicznościach może być realizowana publicznoprawna funkcja skargi kasacyjnej. Jednocześnie przedstawiony Sądowi Najwyższemu problem musi mieć konkretny związek z rozstrzygnięciem danej sprawy, to jest z zarzutami skargi oraz podstawą prawną i faktyczną zaskarżonego wyroku (postanowienie Sądu Najwyższego z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13). Przyjęcie skargi do rozpoznania ma bowiem na celu zarówno realizację interesu publicznego jak i ochronę praw prywatnych.

Zdaniem skarżącej w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, które sprowadza się do pytania, czy w kontekście toczącego się postępowania rozwodowego, w którym strona uzasadnia swoje stanowisko procesowe faktem dopuszczenia się przez małżonka zdrady małżeńskiej, ustalenie istnienia

bądź nieistnienia tej okoliczności stanowi zagadnienie prejudycjalne w rozumieniu art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. w stosunku do postępowania o umieszczenie w szpitalu psychiatrycznym bez zgody, w ramach którego podstawą orzeczenia miałyby być stwierdzenie występowania u uczestniczki choroby psychicznej - zespołu urojeniowego pod postacią urojeń zdrady małżeńskiej.

Skarżąca nie przedstawiła argumentacji świadczącej o tym, że tak sformułowany problem prawny rzeczywiście istnieje, a tym bardziej, że jest on nowy oraz istotny w przedstawionym na wstępie rozumieniu. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ograniczono się do wskazania, że w toku postępowania rozwodowego uczestniczka przedstawiła twierdzenia co do dopuszczenia się przez jej małżonka zdrady oraz podkreślenia, że w toku postępowania ustalono, iż cierpi ona na zespół urojeniowy pod postacią urojeń zdrady małżeńskiej. Skarżąca nie wyjaśniła w szczególności, czy na postawione przez nią pytanie można udzielić rozbieżnych odpowiedzi, za którymi przemawiać będą należyte racje. W skardze nie przedstawiono również przyczyn, dla których tak partykularny problem mógłby stanowić zagadnienie o odpowiednio ogólnym i doniosłym charakterze.

W związku z powyższym jedynie obiter dictum wypada przypomnieć, że art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. znajduje zastosowanie wtedy, gdy rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku innego toczącego się postępowania cywilnego. Chodzi tu o zależność o charakterze prawnym; częściowo wspólna podstawa faktyczna różnych postępowań cywilnych nie uzasadnia obligatoryjnego zawieszenia postępowania w jednej ze spraw, gdyż moc wiążąca orzeczeń sądowych jest unormowana w art. 365 i 366 k.p.c., a zawarte w nich przepisy zasadniczo nie powodują związania sądu ustaleniami faktycznymi poczynionymi w innej sprawie. Kwestia istnienia zespołu urojeniowego z kręgu zdrady małżeńskiej, badana pod kątem podstaw zastosowania art. 29 ustawy z dnia 19 czerwca 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz.U.2020.685), nie może być przy tym utożsamiana z ustalaniem w postępowaniu rozwodowym, czy rzeczywiście doszło do zdrady małżeńskiej - na co zwrócił uwagę Sąd Okręgowy, wskazując na wystąpienie w tym punkcie swoistego nieporozumienia semantycznego.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono jak w sentencji postanowienia.

jw